

[4802]-141

M.A. (Part - I) (Semester - I)

PERSIAN (Paper - I)

Classical Prose Texts (Subordinates)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Assess the contribution of Saadi Shirazi towards the Persian literature. 16

OR
Narrate the teaching of 'Rulling Elements in the light of Hikayats of Gulistan-e-Saadi.

Q2: Mulla Ulaiz Husain Kashifi was the most famous and popular speaker and prose writer of his age. Comment. 16

OR
Discuss the salient features of Kashifi's 'Akhlague-e-Mohsini.

Q3: (A) Reproduce in your own Persian any One of the following. 8

۱- حکایت وزیرزاده و دانشمند
۲- حکایت پارسا زاده و نعمت بیکران از ترکه

۳- حکایت خواجه و بنده نادر الحسن

B) Write in Persian the views of Mulla Ulaiz Husain Kashifi on any One of the following. 8

۱- شکر
۲- شفقت و حرمت
۳- وفای عهد

Q.4: (A) Write short note on any One of the following. 8

- 1) Prose literary works during the Mahmood Ghaznavi's reign.
- 2) Contemporary Prose writers of Sindi
- 3) Ethical aspects of Gulistan-e-Sindi

B) Write short note on any One of the following. 8

- 1) Importance of Akhlaq-e-Mahsini
- 2) Style of Mulla Wazir Husain Kashifi
- 3) Life sketch of Mulla Wazir Husain Kashifi

Q.5: Translate any Two of the following passages in Urdu, English or Marathi from A and B. 8

(A)

۱۔ ملک گفت این لطیفہ بدیع آوردی و این نکتہ غریب گفتی و لیکن محال عقل است و خلاف نقل کہ ترا فضل و بلاغت امروز از چنگ عقوبت من رہائی دید مصلحت آن بینم کہ ترا از قلعہ بنر سیر اندازم تا دیگران نصیحت پذیرند و عبرت گیرند گفت ای خداوند جہاں پروردہ نعمت ایس، خاندانم و ایس جرم تشہا در جہاں نہ من کردہ ام دیگرے را بیند از تا من عبرت گیرم ملک را خندہ گرفت و بعضو از سر جہا او برخاست ۲۔ شنیدم کہ سحرگاہ بائین چند خاصان بیالین قاضی آمد شمع را دید استادہ و شاہد نشستہ دمسے ریختہ و قدح شدتہ و قاضی در خواب بستہ بیخبر از ملک ہستی بدطف اندک اندک بیدارش کرد کہ خیر کہ انتاب بر آمد قاضی دریافت کہ حال چیست گفت از کدای جانب بر آمد سلطان را عجب آمد گفت از جانب مشرق چنانکہ معبود است الحمد للہ کہ ہنوز در توبہ ہمچنان باز است ..

۳۔ دانشمندے را دیدم کہ بہ کسے مبتلا شدہ و رازش از پردہ بر ملا افتادہ جوہرِ فراواں بردے و تحمل بیکراں کردے بارے بہ لطافتش گفتیم دانم کہ ترا در محبتِ این منظور علتے و بنائے محبت ہر زلتے نیست پس با وجود چنین معنی لائق قدر علما نباشد خود را متہم گردانیدن و جوہر پے ادیان بردن گفت الے یار دستِ عتابم از دامن بدار کہ بارہا درین مصلحت کہ تو بینی اندیشہ کردم صبراً بر جفاے او سہیل ستر بھی نماید از نادیدن او۔

(B)

8

۱۔ در کلمات ملوک ترکستان آوردہ اند کہ افراسیاب مرا مراے خود را گفت کہ بہیست و سیکل مرداب و ابہت و شوکت الیساں فریقہ صغیر و بلاغے کہ ژنند و دعویٰ کہ کنند مغرور مگردید تا و متیکہ الیساں را بیاز ماسید بصبر و پایداری کہ اگر بر محک صبر تمام عیار اند الیساں را بگردانگے اعتبار کنید۔

۲۔ آوردہ اند کہ یکے از خلفائے خراسان فرمودہ بود تا بے ادبے را در موقفِ سیاست داشتہ تا ژیاںہ می نزدند آن شخص در اثنائے آن حال زبان وقامت بدشاد خلیفہ را دشناک داد خلیفہ امر کرد تا دست از دجاڑ داشتند و او را آزاد کرد یکے از خواص بارگاہ خلافت پرسید در محلے کہ تادیب آن شوخ جستم، بے ستم زیادت بالیستے سبب بخشیدن و آزاد کردن چہ بود۔

۳۔ خلیفہ گفت من اورا برائے خدا ادب می کروم چون مرا ناسزا
گفت نفس من ازاں متغیر و متاثر شد و در عدد انتقام آید
نخواستیم کہ در کار حق سبمانہ و تعالیٰ نفس را مدخل دہیم کہ ایس
صورت از شیوہ اخلاص درست و صاحب عمل غرض آید
از فضیلت تو اب محروم و مجبور۔

[4802]-142

M.A. (Part - I) (Semester - I)
PERSIAN (Special Paper - II)
Classical Prose Text (Iranian)
(Siyasat Nama)
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: What are the contributions of the Seljuq Period to Persian Prose writing. 16

OR
Write a critique on the salient features of Prose writing in Seljuq Period.

Q2: Discuss Nizam-ul-Mulk Tusi as a Prose writer. 16

OR
Sketch the literary career of Nizam-ul-Mulk Tusi and estimate his greatness as a writer.

Q3: Write a note on Nizam-ul-Mulk Tusi's contribution to Persian literature. 16

OR
Comment on the style of Nizam-ul-Mulk Tusi.

Q4: Write a critique on the content of Siyasat Nama. 16

OR
Discuss the important themes of text of Siyasat Nama under your study.

Q5: Write short notes on any Two of the following. 16

۱- پند البعلی دقاق

۲- علی نوشنگین و محاسب

۳- تدبیر پادشاه

۴- نیکوکاری عمر بن عبدالعزیز

[4802]-143

M.A. (Part - I) (Semester - I)
PERSIAN (Special Paper - III)
History of Persian Literature
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Make a brief survey of Persian Poetry during the Samani Period.

OR

16

Discuss the Socio and literary conditions of Iran during the Samani Period.

Q2: What kind of literature flourished during the reign of Malik Shah?

OR

16

Write a note on the development of Persian Prose during the reign of Malik Shah.

Q3: What are books written on Mysticism during the Timurid Period? Write a critical appreciation of any One of them.

OR

16

What are the ethical prose works of the Shamsi period in India.

Q4: Write a note Ghazal. Pointing out its salient features.

OR

16

Discuss Masnavi as a poetic form of literature in Persian.

Q5: Write short notes any Two of the following.

16

- 1) Humayun Nama
- 2) Anwar-e-Suhaili
- 3) Jawam-ul-Fekayat
- 4) Mantiq-ul-Tair

[4802]-144

M.A. (Part - I) (Semester - I)

PERSIAN (Special Paper - IV)

Study of Text 'Bargazedah-E-Sher-E-Farsi-E-Maasir
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q1: Discuss the chief characteristics of Modern Persian Poetry. 16
How far has Persian Poetry influenced the life of the people of Persia in Modern Period. OR
- Q2: Describe the literary poetic trends of Modern Persian Poetry. 16
Enumerate the effects of European literary trends on Persian Poetry. OR
- Q3: Discuss the attainments of Bahar as a Poet. 16
Assess the importance of Ernj Mirza among his contemporaries. OR
- Q4: Comment on the style of Nima-yun Shaj. 16
Discuss the poetic art of Ishqui. OR
- Q5: write short notes on any Two of the following. 16
- 1) Life sketch of Ernj Mirza
  - 2) Style of Abul Qasim Lahuti
  - 3) Classical literary trends
  - 4) Poetic art of Parveen Eteshami

[4802]-241

M.A. (Part - I) (Semester - II)

PERSIAN (Paper - I)

Classical Poetry Texts (Subordinate)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Discuss the component parts of the form of Qaseeda. 15
OR

Define Ghazal and discuss its structure.

Q2: Assess the contribution of Masood Inad Sulman as a Qaseeda writer. 15
OR

Write a critical appreciation of the Qaseedas of Qaani.

Q3: Mention the salient features of Attar's poetic art. 15
OR

Mention the evidence that Maulana Rumi was a sufi.

Q4: Hafiz was the most famous and popular poet of his age. 10
Discuss

OR
Comment on the style of Hafiz.

Q5: (A) Explain any Five of the following. 15

۱- اسے تو ہم برج رفتہ کجاں کجاں

معشوق ہمیں جاستہ بیایید بیایید

۲- بے جمال خوب لاف یوسف مصری مزین

بی فراق و درد یاد پیر کنفانی مکن

- ۳۔ چو من گم گشتہ از خود چہ جویم باز جان و تن
کہ گنج جان نمی بینم، طلسم تن نمی دانم
- ۴۔ ز باغ وصل تو باید ریاضِ رضوان تباب
ز تباب بجز تو دارد شرارِ دوزخ تباب
- ۵۔ چو دیدم روئے خویش سجده کردم
بمجد اللہ نکو کردم امشب
- ۶۔ عمر کہ بہ آخر آمد روزم بہ شب رسید
مستی و بت پرستی من بہ چمنان بہنوز
- ۷۔ از خیالم باز نشناسد کسے
گر در آغوشش بہ بینم شب بخواب
- ۸۔ از برائے بادہ حق باید زدند

مختص را حد بیحد و حساب

B) Explain any Two of the following.

10

- ۱۔ نسیم خلد میوزد مگر ز جو بارےا
کہ بوی مشک میدعدھوای مرغزارےا
زنای خویش فاختہ دو صد اصول ساخته
ترانھا لؤاختہ چو زیر و بم تارےا
- فراز سرو بوستان نشہ اند قمریاں
چو عقربان لغز خواں بزم مردیں صناعےا

۲ - یگانه صدر محترماً حسین امیر محترم
اتابک شته عجم امین شهریارها
گلنده اند غلظه دو صد هزار یکده
بلشاخ گل بسے گلہ زرنج اندظارها
درختهای بار و رچو اشتران بار بر
همی ز پشت یکده گز کشته صف قطارها

۳ - نالم بدل چو نای من اندر حصار نای
پستی گرفت عمت من زمین بلند جای
آرد عوای نای مرا ناله عهای زار
جز ناله عهای زار چه آرد عوای نای
مگردون بدرد ورنج مرا کشته بود اگر
پیوند عمر من نشدی نظم جانفزای

۴ - من چون بلوک سرز فلک برگذاشته
زی زهره برده دست و بجه بر نهاده پای
از دیده گاه پاشم درهای قسمت
و ز طبع که فرام در باغ دلگشای
امروز پست گشت مرا همت بلند
زنگار غم گرفت مرا تیغ نمزده ای

[4802]-242

M.A. (Part - I) (Semester - II)
PERSIAN (Special Paper - II)
Classical Prose Text (Indian)
(Akbar Nama)
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q1: Review the literary activity, particularly of Akbar's Period with special reference in Persian Prose writing. 16
- OR
- Write a critique on the salient features of prose writing in Akbar's Period.
- Q2: Do you agree that Akbar had a fine taste for art and literature? 16
- OR
- What were the literary trends prevalent during Akbar's Period concerning the development of Persian Prose writing.
- Q3: Sketch the life and personality of Abul Fazal. 16
- OR
- Assess the Abul Fazal as a Prose-writer.
- Q4: Discuss the importance themes of Akbar Nama under your study. 16
- OR
- Discuss the Socio-Political importance of Akbar Nama.
- Q5: Write short notes on any Two of the following. 16
- 1) Tazkera Writing
  - 2) Contemporaries Prose writers of Abul Fazal.
  - 3) Humayun Nama.
  - 4) Mojaddid Alf Saami as a Reformer.

[4802]-243

M.A. (Part - I) (Semester - II)
PERSIAN (Special Paper - III)
History of Persian Literature
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Account for the popularity of Mullā Ulāiz Husain Kashifī as a prose writer. 16

OR

Narrate the salient features of Amur Khusrō's poetic art.

Q2: Discuss the attainment of Iltis as a poet. 16

OR

What are the main themes of Iqbal's poetry.

Q3: Comment on the style of the Ghazals of Hafiz. 16

OR

Discuss the contribution of Faizi towards the Persian literature.

Q4: Estimate Khaqani as a Qasida Writer. 16

OR

Assess the contribution of Maulana Rumi as a Masnavi Writer.

Q5: Write short notes on any Two of the following. 16

- 1) Poetic art of Senai
- 2) Style of Qaani
- 3) Masood Saad Salman - As a literary artist
- 4) Literary contribution of Gulib.

[4802]-244

M.A. (Part - I) (Semester - II)
PERSIAN (Special Paper - IV)
Diwan-e-Ghalib (Farsi)
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: What were the literary trends prevalent during the Bahadur Shah Zafar's period concerning the development of Persian poetry. 15

OR

Discuss and point out the salient features of Persian poetry of Medieval Period in India.

Q2: Discuss the literary career of Ghalib and assess his greatness as a poet. 16

Mention the salient features of Ghalib's poetic art.

Q3: Assess the importance of Ghalib among his contemporaries. 16

Discuss the contribution of Ghalib towards the Urdu literature.

Q4: Comment on the style of the 'Ghazals' of Ghalib. 15

OR

Write in your own Persian the views of Ghalib on any two of the following.

۱- تصور عشق   ۲- تصور غم   ۳- خوش باشی   ۴- حکمت

Q5: Explain any six of the following. 18

۱- بیشتر سازید و بگدازید هر جا تیشه ایست

خون گرم کوهکن دارد رگ قیفال ما

۲- خاموشی ماگشت بد آموز بیتان را

زین پیش و گرنه اثرے بود فغان را

- ۳۔ ہر امت تو دوزخ جا دید حرامت
حاشا کہ شفاعت نہ کنی سوختگان را
- ۴۔ خضرو در سرچشمہ حیوان فرو غلتید نقش
لغزش پایست کنش رودادہ در دنبال ما
- ۵۔ لرزہ دارد خطر از پیبت ویرانہ ما
سیل را پائے بہ سنگ آمدہ درخانہ ما
- ۶۔ پس از کشتن بخوابم دید نازک بدگمانی را
بخود سجدہ کہ ہے ہے وک غلط کردم فلانی را
- ۷۔ چون بہ قاصد بسیرا پیفا را
رشک تلذارد کہ گویم تا را
- ۸۔ گریبائی صت ناگاہ از در طنزار ما
گل ز بالیدن رسد تا گوشہ دستار ما
- ۹۔ پیرس از عیش تو میدک کہ دندان در دل افسردن
اساس محکم باشد بہشت جاودانی را
- ۱۰۔ آید بچشم روشنی ذرہ آفتاب
برہر زمین کہ طرح کنی نقش پائے را

[4802]-341

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PERSIAN (Paper - V)

Modern Prose Text (Subordinate)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Text Book : داستانهای دل انگیز ' ترجمه نگاری

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: What are the salient features of *Dastanhai Dilangez*. Explain.
OR
Analyse the plot of *Shaikh Sinan*. 16

Q2: Draw a character sketch of any one of the following in your own Persian. 16

- ۱- شیخ صفتان
- ۲- نل
- ۳- زلیخا

Q3: Write short notes on any two of the following. 12

- 1) Literary trends of Dr. Zahra Khamlari
- 2) *Dastan* as a form of literature
- 3) Plot of *Yusef wa Zulekha*
- 4) Narrative technique and language of Faizi

Q4: Translate any three of the following passages in to English or Urdu or Marathi. 24

۱- چهره خویش را بر آن نقش کرد و بسوی محبوب فرستاد. بگفتاش چون نامه را دید از آن لطف طبع و نقش زیبا در عجب ماند و چنان یکباره دل بدو سپرد که گوئی سالها آشنای او بوده است. پینا همراهمی فرستاد و عشق را با عشق پاسخ داد. چون راجه از زبان دایه به عشق محبوب پی برد دلشاد گشت و اشک شادی از دیده روان ساخت. از آن پس روز و شب با طبع روان غزلهایی ساخت و به سوی دلبر

می فرستاد - بکتاش هم پس از خواندن هر شعر عاشق تر و دلداده تر می شد - مدتها گذشت - روزی بکتاش راجه را در محلی دید و شناخت و همان دم به دانش او پیوست - اما بجای آنکه از دلبر منرقی و دلدادگی بسبب باخشونت و سردی رو برو گشت - چنان دختر از کار او برآشفته و از گستاخیش روی در هم کشید که باسغنی او را از خود راند و پاسخی جز ملامت نه داد -

۲ - شیخ در کعبه یاری شفیق داشت که بختگاه سفر او حاضر نبود - چون برگشت و جای از شیخ خالی دید حال او را از مریدان پرسید - ایشان آنچه دیده بودند، از عشق او به دختر ترسا و زناار لبش و زخم خوردن و بت پرستیدن و خوابانی کردن، حکایت کردند - چون خرید آن قصه را تمامی شنید زاری در گرفت و یاران را سرزنش کرد که: «شرمستان باد از اینت وفاداری! چه شد که باسانی دست از او برداشتید و تنه‌ایش گذاشتید و چون او را در کافک ننگ دیدید جمله از او گریختید - آیین حق شناسی آن بود که جمله زناار می بستید و غیر ترسالی چیزی اختیار نمی کردید -

۳ - پیر اعفش را از تن بیرون کشیدند و ریسمان بر میانش بستند و به چاهش انداختند یوسف سنگی در چاه دید از آب بیرون آمده بیدارنگ بر آن جای گرفت و آب شور چون شمع از وجودش شیرین گشت و چاه تاریک از نورش چون شب هاضتالی روشن شد - یوسف تا سه روز چون ماه در آن چاه می درخشید - روز چهارم کاروانی که از مداین به عنزم مصر رخت برلبسته بود، از راه دور ماند و نزدیک چاه حمل گشاد و منزل کرد، حردی از آن میان جستجوی آب رفت و دلوی در چاه انداخت، یوسف از روی سنگ برجست و در میان دلونشست، حردلوانا دلو را کشید -

۳- غلام مرغ را در قفس کرد و پیش نل آورد، مرغ و عاشق زار مدتی از درد نالیدند. سرانجام مرغ به سخن آمد و گفت ای دلسوزانه خالاک، ما هر دو اسیر و گدسته بالیم، جفت من به پرواز در آمد و من در آتش جدائی ماندم، اکنون از من دست بردار و از این شکار چشم پرورش، شاید که روزی به کارت آیم. نل گفت ای مرغ نالوان تو که از عمره انجاک کار من بر می آئی، بگو برای دل نمدیده من چه کار از تو ساخته است، مرغ گفت من خود از عالم عشق و عشق بازی چیزها دانم، در انجمن عشاق همه جا از عشق تو داستا نقل می کنند و می دانم که دلت نگران جاک است، اکنون می توانم خطی از جانب تو نمانی به دلبرت برسانم و پیغامی ببرم، نل فوری رفت و تنها چوبیاری نشست.

۵- دختر با مناعت پاسخ داد که: "از این راز آگاه نیستی و نمی دانی که آتشی که در دلم زبانه می کشد و هستم را خاکستر می کند بنزدک چه گرانجاست. چیزی نیست که با جسم خاکه سروکار داشته باشد. جان نمدیده من طالب عوسمه های پست و شهوانی نیست. ترا همین بس که بماند این عشق سوزان و محرم اسرارک باشی، دست از دامنم بردار که با این کار چون بیگانگان از آستانه ام دور شوی." پس از این سخن، رفت و غلام را شیفته تر از پیش بر جای گذاشت و خود همچنان به شعر گفتن پرداخت و آتش درون را با طبع چون آب تسکین داد.

۴- دختر او را به دیر برد و جاک به دستش داد. شیخ که مجلس را تازه دید و حسن میزبان را بی اندازه، عقل از کف داد و

جاگے از دست یار محروقت و لوش کرد۔ عشق و شراب چنان اورا
 بیخود کرد کہ ہر چیز می دانست از مسائل دین و آیات قرآن از یاد برد و
 جز عشق دلبر چیزی در وجودش باقی نماند و چون بگل بیخولیش گشت و
 از دست رفت خواست تا دستی برگردن یار بیفکند۔ دختر او را خویش
 راند و گفت: ”عاشقی را کفر باید پایدار۔“ اگر در عشق پایدارے باید
 کیش کافران را اختیار کنی تا بتوانی دست در گردنم بیندازی و
 اگر اقتدان کنی این عصا و این ردا۔

Q5: Translate any Two of the following unseen passages
 into English, Urdu or Marathi. 12

۱۔ سلطان رکن الدین (فیروز شاہ) پادشاہ کریم و خوب منظر بود، و حلم
 و مروت بکمال داشت، و در بذک و عطائاتی حاتم بود، و والدہ او
 خداوندہ جهان شاہ ترکان کنیزک (ترک) بود و محتر جملہ حرہاء سلطانی
 بود، و آب ملکہ را صدقات و احسان و خیرات، در حق علماء و سادات
 و زہاد بسیار بود۔ سلطان رکن الدین در شہور سنہ خمس و عشرین و سہ
 مائتہ اقطاع بداون یافت و چتر سبز۔ و عین الملک حسین شہری کہ وزیر
 (ممالک) ملک ناصر الدین قباچہ بود۔

۲۔ در این وقت وزیر سلطان رکن الدین شد، و چون سلطان شمس الدین
 از فتح کالیور حضرت بازا آمد، ممالک لومور کہ تخت گاہ خسرو ملک بود
 بسطان رکن الدین داد، و چون سلطان در آخر لشکری از طرف بنیان
 و آب سند باز آمد، رکن الدین را با خود حضرت آورد، کہ خلق را نظر
 بروی بود چون بود از ملک ناصر الدین محمود، محتر پسران (سلطان)
 بود۔ چون سلطان شمس الدین از تخت دنیا بہ ملک آخرت خرامید،
 باتفاق ملوک و آباہر مملکت سلطان رکن الدین بتخت نشست۔

۳- چون سلطان قطب الدین به رحمت حق تعالی پیوست امرا و حلوک
 هندوستان صواب چنان دیدند، که از برای تسکین فتنه عفا و آرامش
 رعایا و امانان قلب لشکریان، آراشاه را به تخت نشاندند و سلطان
 قطب الدین علیه الرحمه را سه دختر بود. از ایشان دو دختر متعاقب در
 حباله ملک ناصر الدین قباچه بود، و یک دختر در حباله سلطان شمس الدین
 آمد درین وقت چون قطب الدین در گذشت و آراشاه را بر
 تخت نشاندند. ملک ناصر الدین قباچه به طرف اچیه و ملتان رفت
 و قطب الدین را نظر ملک داری بر سلطان شمس الدین (التمش) بود.
 ۴- ملک التمش بنده سلطان قطب الدین ایبک المعزری بود. چون سلطان
 قطب الدین وفات یافت امرا و ملوک قطبی آراشاه پسر قطب الدین
 را بجهت آراشاه فتنه بر تخت بادشاهی اجلاس دادند. ملک ناصر الدین
 قباچه داماد قطب الدین طرف سدر رفت. و اقطاع ملتان و اچیه
 و بکھر و سوسان را قابض گشت. سپه سالار علی اسمعیل امیر داد حضرت
 دعلی با امرا دیگر یار شده ملک التمش را که در آن وقت امیر دباون
 بود. بجهت ملک استدعا کرد و مکتوبات به جانب او فرستاده. ملک
 التمش با جمعیت خویش از دباون بسرعت تمام حضرت در دعلی آمد
 و قابض شد.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2464

[Total No. of Pages : 2

[4802]-342

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PERSIAN

Grammar (Special Paper - VI)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Define and explain any Two of the following. 16

- ۱- اقسام قید
- ۲- علامت اضافه و اقسام اضافه
- ۳- نقطه گذاری
- ۴- اقسام اسم

Q2: Define and explain any Four of the following. 16

- ۱- تضاد
- ۲- تلمیح
- ۳- صیغہ
- ۴- تجاہل عارفانہ
- ۵- تجنیس زاید
- ۶- سوال و جواب

Q3: Explain with example any Two of the following. 16

- ۱- ماضی قریب
- ۲- ماضی تثنیائی
- ۳- ماضی مجہول
- ۴- ماضی مطلق
- ۵- ماضی قائم
- ۶- ماضی اخباری

P.T.O.

Q4: Explain with example any Two of the following. 16

- 1- فعل حال
- 2- فعل حال استمراري
- 3- حال مطلق
- 4- حال احتمالي

Q5: Explain with example any Four of the following. 16

- 1- فعل معين
- 2- فعل مضارع اصلي
- 3- فعل مضارع التزامي
- 4- فعل ناقص و كامل
- 5- فعل مثبت و منفي
- 6- فعل رابطة

[4802]-343

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PERSIAN (Special Paper - VII)

Study of Poetic Form of Persian Literature 'Mathnavi'
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Discuss Mathnavi as a form of poetry in Persian literature.

OR

16

Estimate Mathnavi in Persian literature during Seljuq Period.

Q2: Why Nizami Ganjavi is called 'Khuda-e-Masnavi Goyan'.

OR

16

Discuss the ethical aspects of the poetry (Nizami Ganjavi).

Q3: What does the Persian Mathnavi owe to Jami.

OR

16

Discuss Jami as a moralists.

Q4: Discuss the characteristics of the poetry of Ameer Khusrow.

OR

16

Estimate Ameer Khusrow as a Mathnavi writer.

Q5: Write short notes on any Two of the following.

16

- 1) Classical literary trends in Persian literature.
- 2) Style of Nizami Ganjavi.
- 3) Life sketch of Ameer Khusrow.
- 4) Persian Mathnavi in Shamshi Period.

[4802]-344

M.A. (Part - II) (Semester - III)

PERSIAN (Special Paper - VIII)

Special Prose WR.

Special Study of A Prose Writer - Nizami Uroozi Samarquandi
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: What are the literary trends of Modern Persian Prose writing. 16
OR

Mention the contributions of Modern Period in Persian Prose writing.

Q2: Mention the contemporary Prose writers of Nizami Uroozi Samarquandi and determine his position amongst them. 16
OR

Describe Nizami Uroozi Samarquandi as a great Prose writer of Modern Period.

Q3: Comment on the style of Nizami Uroozi Samarquandi. 16
OR

Do you agree that Nizami Uroozi Samarquandi was a philosopher of Ethics. Give reasons.

Q4: Discuss the important themes of the text of Chahar Maqala under your study. 16
OR

'Chahar Maqala is one of the most valuable and interesting Prose work.' Discuss.

Q5: Write short notes on any Two of the following. 16

- 1) Life sketch of Nizami Uroozi Samarquandi.
- 2) Effects of European literature on Persian Prose writing.
- 3) Views of Nizami Uroozi Samarquandi on the art of Poetry.
- 4) Persian Drama.

[4802]-441

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

PERSIAN (Paper - V)

Modern Poetry Text (Subordinate)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Text Book : پیمیا مشرق از محمد اقبال

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Discuss and point out the salient features of Modern Persian Poetry. OR 16

Give a survey of the literary conditions of the age of Iqbal.

Q2: Discuss the attainment of Dr. Iqbal as a poet. OR 16

Explain the views of Dr. Iqbal regarding 'Mashriq-e-Maghrib' in the light of 'Payam-e-Mashriq'.

Q3: Reproduce in your own Persian any One of the following. 12

۱- بندگی ۲- بوئے گل ۳- نسیم صبح

Q4: Explain or Translate any eight of the following. 24

۱- بوعلی اندر غبارِ ناقه گم ست
دست رومی پرده محفل گرفت
ایں فرو تر رفت تا گویا رسید
آب بگر دالے چو خنس منزل گرفت

حق اگر سوزے ندارد حکمت است
شعر میگردد چو سوز از دل گرفت

۲۔ کجا این روزگارے شیشہ بازے!
بہشت این گنبدِ گردان ندارد
ندیدہ دردِ زنداں یوسفِ او
زلیخالیث دلِ خالاب ندارد
خلیلِ او حرفے آتشے نیست
کلمیش یک شرر در جان ندارد

۳۔ تو شب آفریدی چراغ آفریدی
سفال آفریدی ایام آفریدی
بیابان و کھسار و باغ آفریدی
خیابان و گلزار و باغ آفریدی
من آنم کہ از سنگ آئینہ سازم
من آنم کہ از زہر نوشینہ سازم

۴۔ زندگی سوز و ساز، بہ سکون دوام
فاختہ شاعین شود از پیش زبردان
بچ نیاید ز تو غیر کجودِ نیاز
خیز جو سرو بلند الے بھل نرم گام
کوشرو تسنیم برو، از تو نشاطِ عمل
گسیر ز مینائے تاک بادہ آئینہ فام

۵۔ زمانہ باز افروخت آتشِ نمرود
 کہ آشکار شود جوہرِ مہمانی
 بیا کہ پردہ ز داغِ جگرِ بر اندازیم
 کہ آفتابِ جہانگیر شد ز عیرانی
 ہزار نکتہ ز وک پیشِ دلبرانِ فرنگ
 گدافتی ضمانت را بعلمِ برہانے

۶۔ چنگیزی و تیموری، مشتے ز غبارِ من
 عینِ خاصہٴ افترنگِ یکِ جہتہٴ شرارِ من
 انسان و جہانِ او، از نقشِ نگارِ من
 خونِ جگرِ مردان، سامانِ بہارِ من
 من آتشِ سوزانم، من روضہٴ رخنوانم

۷۔ بنگر کہ جوئے آبِ چہ صفتاشہ فی رود
 مانند کہکشانِ بگریبانِ حرغزار
 در خوابِ ناز بود بہ گھوارہٴ سحاب
 واکرد چشمِ شوق بہ آغوشِ کوپسار
 از سنگریزہٴ نغمہٴ کشتاید خرامِ او
 سیمائے او چو آئینہٴ بے رنگ و لے غبار

۸- تقدیر فسونِ من، تدبیر فسونِ تو
تو عاشقِ لیلایِ من، دشتِ جنونِ تو
چون روحِ روانِ پاکم از چپند و چگونِ تو
تو رازِ درونِ من، من رازِ درونِ تو
از جانِ تو پیدایم، در جانِ تو پنهانم

۹- پرسیدم از بلند نگاهِ حیات چیست
گفتا منی که تلخ تر او نکو تر است
گفتم که کرمک است و ز گل سر بهرون زند
گفتا که شعله زاد مثال سمندر است
گفتم که شد به فطرتِ خاشاک نهاده اند
گفتا که خیر او نشناسی همین بشر است

۱۰- عشق تو دلم رلود ناگاه
از کار گره کشود ناگاه
سگاه ز هستی و عدم ساخت
بتخانه عقل را حیرت ساخت
چون برق بخر منم گزرد کرد
از لذت سوختن خبر کرد

Q5: Translate the following passage in to English or Urdu or Marathi. (12)

ارباب قصص و تواریخ آورده اند از کتب اخبار که چون داود را صلوات الله علیه، وفات نزدیک آمد، آفریدگار، تعالی و تقدس، از خزانة غیب صحیفه ای به نزدیک وی فرستاد، و در آن صحیفه ده لطیفه از اسرار غیب و ده مسأله از مسائل حکمت مندرج بود. داود علیه السلام جمله اخبار و علمای بنی اسرائیل را حاضر کرد و مرآن صحیفه را بگشتاد و گفت "ای سلیمان، اگر سوالهای این صحیفه را به صواب جواب گوئی، خاتم دولت تو را دهم، و نگین سعادت نیابت در خاتم وجود به نام تو تعیین کنم" سلیمان گفت "بپرس تا جواب محویم." اول گفت: "چست کمترین چیزها و چست بیشترین چیزها و چست تلخ ترین چیزها و چست شیرین ترین چیزها و چست صولس ترین چیزها و چست موحش ترین چیزها و چست سخترین چیزها و چست نرم ترین چیزها و چست دورترین چیزها و چست نزدیک ترین چیزها؟"

[4802]-442

M.A. (Part - II) (Semester - IV)
PERSIAN (Special Paper - VI)
Essay Writing and Translation
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Write an essay on any One of the following in your own Persian. 25

- ۱- احوال ایرج رزا
- ۲- جدید فارسی شاعری
- ۳- اسلوب خاقانی
- ۴- اقبال در نظر دیگران

Q2: Write an essay on any One of the following in your own Persian. 25

- ۱- ایلشن در جمهوریہ ہند
- ۲- استاد ما
- ۳- هوای شہر ما
- ۴- ثقافتی روابط در میان ایران و ہند

Q3: Translate any One of the following passage in to English, Urdu or Marathi. 15

- ۱- حکماء گفتہ اند عدل سویت نگاہ داشتن است میان خلق یعنی گروہ ہے را بر گروہ ہے مسلط نسا زد و ہر طائفہ را در پایہ او نگاہ دارد و خدا سلاطین

در اصل چہار گروہ اند۔ اول اہل شمشیر چوں امراء و لشکریاں و ایذاست
بمشابہ آتش اند۔ دوم اہل قلم چوں وزراء و کتاب و این گروہ بمشابہ
ہوا اند۔ سوم اہل معاملہ چوں بازرگانان و محترفاں و ایذاں بمنزلہ آب
اند۔ چہار اہل زراعت و ایذاں بمشابہ خاک اند۔ پس پہچنان کہ از
غلبہ یکے از ارکان چہارگانہ بر دیگرے مزاج خلق تباہ شود بغلبہ
یک گروہ از این اصناف چہارگانہ مزاج ملک ہم روی بہ تباہی
آرد و صلاح عالم و نظام امور بنی آدم منقطع و نامنتظم ماند۔

۲۔ آورده اند کہ سبکتگین پدر سلطان محمود در اوائل حال کہ ملازم
سجور بود یک سر اسب پیش داشت و اوقات او بغایت بعسرت
می گذشت ہر روز بعزیم شکار بصحرا رفتے اگر صیدے بدست آمدے
بداں گزارنیدے روزے آہوئے دید کہ بانچہ خود در صحرا می چرید
سبکتگین اسب برانگیخت آہو بگریخت چوں بچہ او خرد بود با
مادر نتوانست گریختن او را بگیرفت و دست و پایش بر دست
و در پیش زمین نہادہ راہ شہر بر گرفت آہو کہ بچہ خود را گرفتار
دید بازگشت و در پے می دوید و فریاد می کرد و می نالید سبکتگین
را بروے رحم آمد و دست و پایے آہو بچہ بکشاد و سر بصحرا داد
مادر آمد و بچہ را در پیش گرفت و روئے باسمان کردہ نربان
بیزبالک صناجاتے کرد۔

۳۔ ملوک فارس را قاعدہ آن بود کہ ہرگز صحبت ایذاں از
حکماء و فضلاء خالک نبودے و بیچ حکم بے رای و مشورت ایذاں
نکردندے و ازین جہت کہ بنائے سلطنت بہر عدالت و راستی

نہادہ بودند مملکت ایشان چهار ہزار سال و کسری در کشید و سلطنت
 سنجہ حافی رحمۃ اللہ علیہ حکیم عمر خیام را با خود بر تخت نشاندے و خلفائے
 عباسی با آنکہ خود دانشمند بودند ہمہ حل و عقد کار ایشان جستی ہر کلام
 الملک علم و ورع بودے و در خلافت نامہ الہی مذکور است کہ پادشاہ
 کسے را تو ان گفت کہ صاحب شوکت باشد و حکم او بہر وفق حکمت
 بود پس لازم است خداوند قدرت کاملہ را متصف شدن بحکمت
 بالغہ و اینہ انصاف بریں وجہ دست دید کہ چگونگی تدبیر و تصرف
 این جہان بیاموزد و بر وجہ آموختہ بکار برود بریں تقدیر او را
 بمصاحبت و مخالفت علماء و فضلاء و حکماء و عرفا میل باید نمود و
 از جاہلان و غافلان و بدخویان احتراز باید ۔

Q4: Translate any one of the following passage in
 to Persian. 15

1) Baba Farid Ganjshakar is revered by Muslims as well as the Sikhs as one of the Sikh Bhagats because the Sikh Gurus included his several of his verses in the Guru Granth Sahib. Every year thousands of people gather around his Shrine at Pak Pattan to pay their respects and to take blessings. He was the spiritual master of Nizamuddin Auliya. He was also the spiritual disciple and Khalifa of Qutubuddin Bakhtiyar Kaki in the Chishtiya Sufi order.

2) Al-Ghazali remains one of the most celebrated scholar in the history of Islamic thought. He lectured at the Nizamiyah School of Baghdad between 1091 to 1096. He was the scholar par excellence in the Islamic world. He had literally hundreds of scholars attending his lectures at the Nizamiyah. His audience

included scholars from other schools of jurisprudence. This position won him prestige, wealth and respect that even princes and viziers could not match.

3 - Nor does the modern character of poetry lie in violating the rules of prosody or manipulating the rhymes in an arbitrary fashion. The introduction of new forms of in Dr. Khanlari's opinion is not an essential prerequisite of modern poetry. What is important is the freshness of idea and perception. However, if the classical form cannot stand the impact of the new theme the poet is at liberty to seek suitable new models of expression.

[4802]-443

M.A. (Part - II) (Semester - IV)

PERSIAN (Special Paper - VII)

Study of Poetic Form of Persian Literature

(Qaseeda Writing)

(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Discuss Qaseeda as a form of poetry in Persian.

OR

16

Distinguish the Bahariya Qaseeda from the Khitabiya Qaseeda.

Q2: Discuss the poetic art of Zaheer Faryabi.

OR

16

Comment on the style of Zaheer Faryabi.

Q3: Assess the contribution of Khayyami as a Qaseeda writer.

OR

16

Mention the contemporary poets of Khayyami and determine his position amongst them.

Q4: Discuss the salient features of Firdousi's Qaseedas.

OR

16

Account for the popularity of Firdousi as a poet.

Q5: Write short notes on any two of the following.

16

- 1) Life sketch of Khayyami.
- 2) Style of Firdousi
- 3) Contemporary poets of Zaheer Faryabi
- 4) Qaseeda writers of Ghaznavi period

***

[4802]-444

M.A. (Part - II) (Semester - IV)
PERSIAN (Special Paper - VIII)
Special Study of a Poet 'Khayyam'
(2008 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1: Discuss the contribution of Seljuq Period towards the Persian Poetry. 16

OR

What do you mean by Rubai as a Poetic form of literature.
Q2: What do as the Persian Rubai owe to Umar Khayyam? 16

OR

Comment on the salient features of the Rubaiyat-e-Khayyam.
Q3: Give an account of life of Umar Khayyam. 16

OR

Write an appreciation of the style of Umar Khayyam.
Q4: Discuss Umar Khayyam as a critic of his age. 16

OR

'Was Khayyam a mystic or materialist?' Discuss.
Q5: Write in your own Persian the views of Khayyam any two of the following. Give examples in support of your answers. 16

۱- تصور عشق

۲- اخلاق

۳- رند و صیغانت

۴- بهشت و دوزخ

***